

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

NB.

1. Attempt any five questions.
2. Figures to the right indicate full marks.

1. Elaborate on the concepts of work, work behaviour and work environment by stating its relevance to sociology of work. 20
2. Discuss the pre-conditions and consequences of industrialization. 20
3. What is Fordism? Critically evaluate the Fordist method of production. 20
4. Outline the key features of post-industrial society as put forth by Daniel Bell. 20
5. Examine Shoshana Zuboff's Theory of Computerization and Automation. 20
6. Discuss the meaning and key elements of industrial relations in post-independence India. 20
7. Critically highlight the impact of liberalisation and privatisation on work. 20
8. Provide an overview on the emergence of KPOs and BPOs in India. 20
9. Elaborate on the development of industry and highlight the features of the industry. 20
10. Write short note (any two) 20
 - a. Work Ethics and Work Culture
 - b. Features of Post-Fordism
 - c. Artificial Intelligence and Employment
 - d. Fair and Inclusive Globalisation

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

१. खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

२. उजबीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

१. कामाच्या समाजशास्त्राची प्रासंगिकता सांगून काम, कामाचे वर्तन आणि कामाचे वातावरण या संकल्पनांचे सखोल विश्लेषण करा. २०
२. औद्योगीकरणाच्या पूर्व-अटी आणि परिणामांची चर्चा करा. २०
३. फोर्डिझम म्हणजे काय? उत्पादनाच्या फोर्डिस्ट पद्धतीचे चिकित्सकपणे मूल्यांकन करा. २०
४. डॅनियल बेल यांनी मांडलेल्या औद्योगिकोत्तर समाजाच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांची रूपरेषा सांगा. २०
५. शोशाना झुबोफ यांच्या संगणकीकरण (computerization) आणि स्वयंचलनाच्या (automation) सिद्धांताचे परीक्षण करा. २०
६. स्वातंत्र्योत्तर भारतातील औद्योगिक संबंधांचा अर्थ आणि प्रमुख घटकांची चर्चा करा. २०
७. उदारीकरण आणि खाजगीकरणाचा कामावर होणारा परिणाम चिकित्सकपणे अधोरेखित करा. २०
८. भारतात केपीओ (KPO) आणि बीपीओच्या (BPO) उदयाचा आढावा द्या. २०
९. उद्योगाच्या विकासाचा सखोल अभ्यास करा आणि उद्योगाची वैशिष्ट्ये अधोरेखित करा. २०
१०. खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीप लिहा. २०

अ) कामाची नीतिमत्ता आणि कार्य संस्कृती

ब) उत्तरफोर्डिझमची वैशिष्ट्ये

क) कृत्रिम बुद्धिमत्ता (Artificial Intelligence) आणि रोजगार

ड) न्याय आणि समावेशक जागतिकीकरण
